

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
Van : College van B&W
Datum : 26 september 2019
Onderwerp : **Eindrapport onderzoek politiemeldingen personen met verward gedrag**

Inleiding

In deze memo worden de resultaten van het onderzoek *'Verward in Flevoland. De personen achter de politiemeldingen'* aan de orde gesteld. Dit onderzoek biedt veel nieuwe inzichten door de koppeling van data uit het veiligheids- zorg- en sociaal domein.

In deze memo wordt eerst beknopte achtergrondinformatie gegeven over het vraagstuk 'personen met verward gedrag' en de activiteiten die tot nu toe – vooral regionaal – opgepakt zijn. Daarna komen de resultaten van het onderzoek (inclusief enkele cijfers over de gemeente Noordoostpolder) en de aanbevelingen van de onderzoekers aan bod. Tot slot wordt aangestipt hoe het vraagstuk zich verhoudt tot het Regionaal Kader Zorglandschap 2020-2026 dat nu opgesteld wordt en tot de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg die op 1 januari 2020 in werking treedt.

Regionaal plan van aanpak voor personen met verward gedrag

In de periode 2011-2016 is het aantal meldingen bij de politie over personen met verward gedrag landelijk gestegen met 65%. Deze stijging van het aantal meldingen – en de zorg daarover – heeft geleid tot aanmerkelijk meer aandacht voor dit vraagstuk in de media, politiek en het beleid. Er zijn inmiddels landelijk, regionaal en lokaal diverse initiatieven ontplooid om de aanpak voor personen met verward gedrag te verbeteren.

In 2015-2016 heeft Trimbos in opdracht van de Flevolandse gemeenten een verkennend onderzoek gedaan naar de regionale en landelijke signalen over de omvang en aard van de problematiek rond 'verwarde personen'. Dit onderzoek heeft belangrijke bouwstenen opgeleverd voor het regionaal plan van aanpak.

In Flevoland is eind 2016 een 'Regionaal plan van aanpak voor personen met verward gedrag' vastgesteld om een sluitende bemoeizorgketen te realiseren. Alle deelprojecten zoals 'crisiskaart voor inwoners met ggz problematiek die thuis wonen en niet in behandeling zijn', 'peer-to-peer support groep' en 'uitbreiding bemoeizorgoverleg' zijn inmiddels in uitvoering.

Verder onderzoek naar de aard en omvang de problematiek en naar de mate waarin deze personen bekend zijn bij de bemoeizorgketen in Flevoland, maakt ook onderdeel uit van dit regionale plan. Het nieuwe onderzoek biedt door de koppeling van data nieuwe informatie en nieuwe inzichten en hierdoor ook houvast voor effectieve vervolgstappen in Flevoland.

De onderzoekers van de GGD Flevoland en Care2Research publiceren de resultaten van het onderzoek op 19 september. Tot die datum is het onderzoeksrapport onder embargo ter kennisname aangeboden. Naast de meldingen bij de politie over personen met verward gedrag, zijn ook de politiemeldingen over poging tot zelfdoding en overlast zwervers in het onderzoek meegenomen.

Resultaten van het onderzoek

Door de geslaagde koppeling van data van betrokken instellingen en de daarmee verkregen informatie en inzichten is dit onderzoek bijzonder. In dit onderzoek staat veel informatie over de achtergrond van personen die zijn gemeld bij de politie en over de aard van de melding. Door het koppelen van data van politie, gemeenten en zorgaanbieders, is inzicht verkregen in de mate waarin er zorg en ondersteuning heeft plaats gevonden voorafgaand, tijdens of na de melding.

Uit het onderzoek, dat zich richt op de periode 2016-2018, blijkt een stabilisatie van het aantal meldingen in Flevoland. Een deel van de meldingen over personen met verward gedrag komt voort uit een kleine groep inwoners. Deze groep, die jaarlijks in samenstelling verschuift, kenmerkt zich door een stapeling van kwetsbaarheden en wordt veelvuldig als persoon met verward gedrag gemeld. Een groot deel van de meldingen vindt plaats in de woonwijken. Tweederde van de meldingen wordt buiten kantoortijden gedaan. Driekwart van het totaal aantal gemelde personen met verward gedrag was op de dag van de melding bij één of meerdere partijen bekend.

Het onderzoek bevestigt dat het aantal meldingen per wijk erg uiteen loopt. Veelal hebben de wijken met een lage 'sociaal economische status' te kampen met een hoog aantal meldingen aangezien inwoners met een psychische kwetsbaarheid vaak hier wonen.

Cijfers over de gemeente Noordoostpolder (NOP)

In 2017 telde NOP 46.544 inwoners, dit is 11,4 % van het totaal aantal inwoners in Flevoland. Er waren 203 meldingen (8,3 % van het totaal aantal meldingen in Flevoland) over 105 unieke personen (dit is 10,6 % van het totaal aantal unieke personen in Flevoland). In NOP hadden in vergelijking met andere gemeenten veel personen een niet-Nederlandse achtergrond. 83,9 % van de personen over wie gemeld is, was minimaal bij één van de deelnemende zorginstanties in beeld. Hiermee loopt NOP in de pas met de andere gemeenten.

Aanbevelingen van de onderzoekers

De onderzoekers van de GGD Flevoland en Care2 Research doen op grond van de resultaten een aantal concrete aanbevelingen voor het verbeteren van de bemoeizorgketen. Deze richten zich onder meer op het verbeteren van de aansluiting van de zorg op de doelgroep, zoals het herkennen van signalen van een licht verstandelijk beperking en meer expertise op het gebied van interculturele zorg. Een andere aanbeveling is een meer gerichte aanpak op de groep personen die veelvuldig als verward wordt gemeld. Gelet op het grote aantal meldingen buiten kantoortijden, wordt aanbevolen de beschikbaarheid van zorg daarop af te stemmen.

Ook wordt aanbevolen om de aansluiting tussen ondersteuning op wijkniveau, waaronder wijkteams, en de gespecialiseerde zorg te verbeteren. Dit geldt met name voor wijken met een lage sociaal economische status, waar relatief meer meldingen van verward gedrag vandaan komen. In dergelijke wijken wordt ook een groot beroep op het draagvlak en de draagkracht van de wijk gedaan.

Vervolg

De resultaten van het onderzoek bieden handvatten voor verbetering van het netwerk van veiligheid en zorg in de regio.

Een aantal van de genoemde thema's in het rapport is onderdeel van het Regionaal Kader Zorglandschap 2020-2026 dat momenteel door de regio opgesteld wordt. Het gaat hierbij onder meer om het versterken van het draagvlak en draagkracht in een wijk en het verstevigen van het netwerk van ondersteuning in een wijk en de verbinding met de gespecialiseerde zorg, als voorwaarden voor ambulantisering.

Het regionaal beleidskader richt zich op kwetsbare inwoners met een ondersteuningsvraag door psychische problemen, verslaving, lichte verstandelijke beperking en/of huiselijk geweld of kindermishandeling. Er is dus veel overlap met de inwoners 'met verward gedrag' over wie een politiemelding gedaan wordt.

Naar verwachting geldt dit ook voor de inwoners over wie straks – in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) een melding gedaan zal worden. Met de betrokken partners en gemeenten onderzoeken wij in de komende periode hoe we de resultaten uit het eindrapport bij de huidige en toekomstige ontwikkelingen kunnen betrekken.

Voor het Regionaal Kader Zorglandschap 2020-2026 wordt dit najaar een informatieavond georganiseerd voor raadsleden uit de zes Flevolandse gemeenten. Zowel de Wvggz die op 1 januari 2020 in werking treedt als het onderzoek naar Verward in Flevoland staan – in het verlengde van het Regionaal Kader Zorglandschap – die avond op het programma.